

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 10

NOVEMBER 2020

REKENINGKUNDE V1 NASIENRIGLYN (EKSEMPLAAR)

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders in die nasienriglyn aangedui, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die deelpunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in nasienriglyn vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte vir bewerking toegeken word, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek.
9. 'Bewerking' beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees, of per nasienriglyn.
10. In bewerkings, moenie punte toeken nie vir bewerkings as teller en noemer omgeruil is – dit is ook op verhoudings van toepassing.
11. By die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat ten minste gedeeltelik foutief is nie. Dui deur middel van .
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die nasienriglyn verskaf. Neem kennis dat een opmerking verskillende aspekte kan bevat.
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

VRAAG 1: REKENINGKUNDIGE BEGRIPPE EN REKENINGKUNDIGE VERGELYKING

1.1 BEGRIPPE

1.1.1	C	✓
1.1.2	E	✓
1.1.3	B	✓
1.1.4	A	✓

4

1.2 REKENINGKUNDIGE VERGELYKING

NR.	BATES		EIENAARSBELANG		LASTE	
	REDE	EFFEK	REDE	EFFEK	REDE	EFFEK
1.2.1	Bank✓	+1 000✓	Rente op vaste deposito✓	+1 000✓		
1.2.2	Toerusting✓ Bank✓	+/- 24 000✓✓				
1.2.3			Rente betaal✓	-288✓	Krediteure- kontrole✓	+288✓
1.2.4 (a)	Bank✓	+2 700✓	Verkope✓	+2 700✓		
(b)	Handels- voorraad✓	-1 800✓	Koste van verkope ✓	-1 800✓		

20

TOTALE PUNTE

24

VRAAG 2: BEGRIPPE EN INKOMSTESTAAT

2.1

2.1.1	D ✓
2.1.2	C ✓
2.1.3	B ✓
2.1.4	A ✓

4

2.2.1

**INKOMSTESTAAT VAN KINGSTON HANDELAARS VIR DIE JAAR GEËINDIG
29 FEBRUARIE 2020**

Verkope (950 000✓ + 18 200✓ – 14 000 ✓)	☒	954 200
Koste van verkope (400 000✓ + 13 000✓✓)	☒	(413 000)
Bruto wins	☒	541 200
Ander bedryfsinkomste	☒	123 830
Korting ontvang		830
Huur inkomste (39 000 – 3 000)	☒	36 000
Foioe-inkomste (82 600 ✓ + 2 400 ✓)	☒	85 000
Handelsvoorraadsurplus (231 000 – 13 000 – 220 000)		✓✓ ☒ 2 000
Bruto bedryfsinkomste		665 030
Bedryfsuitgawes	☒	(258 560)
Korting toegestaan		1 260
Skryfbehoeftes		8 800
Salarisse en lone (168 000✓ + 10 000✓✓) of (168 000✓ + 7 300✓ + 2 700✓)	☒	178 000
Versekering (16 800✓ – 2 400✓✓)	☒	14 400
Oninbare skulde (1 300✓ + 700✓)	☒	2000
Verbruiksgoedere (5 500✓ – 500✓)	☒	5 000
Waardevermindering (32 000✓ + 17 100✓)	✓	49 100
Bedryfswins	☒	406 470
Rente-inkomste (900✓ + 1 870✓)	1	☒ 2 770
Wins voor rente-uitgawe		☒ 409 240
Rente uitgawe	2	✓ (30 800)
Netto wins vir die jaar		☒ 378 440

45

bewerking, een deel korrek; Vreemde items -1 (maks.2), aanvaar alternatiewe formaat (twee kolomme)

TOTALE PUNTE

49

VRAAG 3: BEGRIPPE, VASTE BATES, BALANSSTAAT, VERTOLKING EN INTERNE BEHEER

3.1 BEGRIPPE

- 3.1.1 Opbrengs op belegging ✓
 3.1.2 Likiditeit ✓
 3.1.3 Winsgewendheid ✓
 3.1.4 Solvensie ✓ (4)

3.2 (a) $R1\ 200\ 000 - R600\ 000 = R600\ 000$ ✓✓ (2)

(b) $R700\ 000 - R280\ 000 = R420\ 000$ ✓✓ (2)

(c) $R420\ 000$ ✓ $\times 20/100 = R84\ 000$ ✓(oud)

$R145\ 000$ ✓ $\times 20/100 \times 9/12$ ✓ = $21\ 750$ ✓ (nuut)
 $R105\ 750$ ✓ (6)

(d) $R420\ 000$ ✓ + $R145\ 000$ ✓ - $R105\ 750$ ✓ = $R459\ 250$ ✓ (4)

14

3.2.2 BALANSTAAT VAN OBBIE HANDELAARS OP 30 APRIL 2020

BATES		
NIE-BEDRYFSBATES		✓ 2 049 200
Vaste/Tasbare bates		✓ 1 931 250
Finansiële bates: Vaste deposito	balanserende syfer	✓ 117 950
BEDRYFSBATES	bewerking, een deel korrek	✓ 550 800
Voorrade		270 200
Handels-en ander ontvangbare bedrae (162 000✓ + 3 200✓ + 1 200✓)		✓ 166 400
bewerking, een deel korrek		
Kontant en kontantekwivalente (112 000✓ + 2 200✓)		✓ 114 200
	bewerking, een deel korrek	
TOTALE BATES		✓ 2 600 000
EKWITEIT EN LASTE		
EIENAARSBELANG		2 186 400
NIE-BEDRYFSLASTE		280 000
Lening (423 200✓ - 103 200✓ - 40 000✓)	bewerking, een deel korrek	✓ 280 000
BEDRYFSLASTE		✓ 133 600
Handels-en ander betaalbare bedrae (86 000✓ + 5 800✓ + 1 800✓)		✓ 93 600
	bewerking, een deel korrek	
Korttermyn gedeelte van lening		✓ 40 000
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		2 600 000

22

3.3 Finansiële aanwysers

(a) Bedryfskapitaalverhouding = $\frac{550\ 800 \checkmark}{133\ 600 \checkmark}$
 = 4,1 : 1

3

(b) Vuurproefverhouding = $\frac{550\ 800 \checkmark - 270\ 200 \checkmark}{133\ 600 \checkmark}$
 = 2,1 : 1

4

(c) Nee

- Die bedryfskapitaalverhouding het van 0,9 : 1 in 2019 tot 4,1 : 1 in 2020 verbeter. ✓
- Die vuurproefverhouding het ook van 1,3 : 1 in 2019 tot 2,1 : 1 in 2020 verbeter. ✓
- Albei verhoudings dui 'n verbetering aan. ✓
- Die verhoudings dui aan dat die onderneming in staat is om sy korttermyn verpligtinge na te kom. Die onderneming moet aanhou probeer om die verhoudings te verbeter. ✓

4

3.4 Dit is nie noodsaaklik nie, aangesien die opbrengs wat die onderneming verdien, die rentekoers op die lening oorskry. ✓✓ Dit is egter nie sinvol om surplus kontant teen 'n laer koers as die 15% te laat belê nie (byvoorbeeld die vaste deposito). Dit sal sinvol wees om die lening terug te betaal mits daar geen ander dringende gebruik vir die geld is nie. ✓✓

4

TOTALE PUNTE
55

VRAAG 4: LOONJOERNAAL EN INTERNE BEHEER**4.1 BEGRIPPE**

4.1.1	E ✓
4.1.2	D ✓
4.1.3	A ✓
4.1.4	B ✓

4

4.2.1 R110 000 – R25 000 ✓ = R85 000 ✓

2

4.2.2 Aftrekkings is die betalings wat deur die werkgewer namens die werknemer gemaak word, ✓✓ terwyl bydraes gemaak word deur die werkgewer namens die werknemer en betaal word bykomend tot die aftrekkings, en hierdie werkgewerbydraes is addisionele uitgawes vir die onderneming. ✓✓

4

4.2.3 R25 000 × R25

$$R110\ 000\ \checkmark - R75\ 000\ \checkmark = \frac{R35\ 000\ \checkmark}{R35\ \checkmark}$$

$$= 1\ 000\ \text{ure}\ \checkmark$$

5

4.2.4 R7 000 ✓ + R14 000 ✓ = R21 000 ✓

3

- 4.2.5**
- Akkuraatheid in die werkplek ✓✓
  - Verhoogde produktiwiteit ✓✓
  - Volg afwesigheid op ✓✓
  - Gaan werknemers se werksure na ✓✓
  - Verhoogde werknemertevredenheid

(Enige relevante 2)

4

TOTALE PUNTE

22

TOTAAL: 150